

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
З ПИТАНЬ БЕЗПЕЧНОСТІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ТА
ЗАХИСТУ СПОЖИВАЧІВ**

Н А К А З

від 17 серпня 2022 р.

Київ

№ 226 _____

Щодо реалізації пункту 1² Розділу IX
“Прикінцеві та перехідні положення”
Закону України “Про карантин рослин”

З метою забезпечення виконання вимог пункту 1² Розділу IX “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України “Про карантин рослин”, законів України “Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах”, “Про електронні документи та електронний документообіг”, “Про електронні довірчі послуги”, постанови Кабінету Міністрів України від 15.11.2019 № 1177 “Деякі питання реалізації Закону України “Про карантин рослин”, пункту 7 Положення про Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.09.2015 № 667, постанови Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 № 55 “Деякі питання документування управлінської діяльності”

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити такі, що додаються:

1.1. Порядок обміну інформацією з фітосанітарними лабораторіями, включеними до Переліку фітосанітарних лабораторій, щодо виданих висновків фітосанітарної експертизи (аналізів), шляхом підключення до інформаційної (автоматизованої) системи;

1.2. Порядок обміну інформацією з фітосанітарними лабораторіями, включеними до Переліку фітосанітарних лабораторій, щодо виданих висновків фітосанітарної експертизи (аналізів) у паперовому або електронному вигляді шляхом обміну електронними листами (далі – Порядок);

1.3. Інструкція щодо формату передачі інформації до зовнішнього модулю «Універсальний клієнт прикладної системи» ІАС РНІS (далі – Інструкція);

2. Управлінню цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації в тримісячний термін з дати реєстрації цього наказу забезпечити автоматизацію процесів, визначених підпунктом 1.1 цього наказу.

3. Головним управлінням Держпродспоживслужби в областях:

3.1. Вжити заходів щодо обміну інформацією з фітосанітарними лабораторіями, включеними до Переліку фітосанітарних лабораторій відповідно до підпункту 1.2 цього наказу через офіційні електронні скриньки або отримані засобами поштового чи кур'єрського зв'язку;

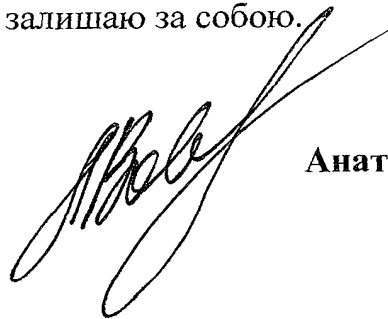
3.2. Забезпечити реєстрацію та опрацювання документів, передбачених Порядком, відповідно до вимог Інструкції з діловодства та документування управлінської інформації в електронній та паперовій формах, затвердженої наказом відповідного Головного управління Держпродспоживслужби в області з урахуванням вимог постанови Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 № 55 "Деякі питання документування управлінської діяльності".

4. Департаменту фітосанітарної безпеки, контролю в сфері насінництва, розсадництва та якості зерна забезпечити координацію виконання вимог пункту 1 цього наказу.

5. Департаменту адміністративного управління довести наказ до відома головних управлінь Держпродспоживслужби в областях, фітосанітарних лабораторій, включених до Переліку фітосанітарних лабораторій.

6. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Т. в. о. Голови

Анатолій ВОВНЮК

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Державної служби
України з питань безпеки
харчових продуктів та захисту
споживачів
від 17 сервісу 2022 р. № 126

ПОРЯДОК

**обміну інформацією з фітосанітарними лабораторіями, включеними до
Переліку фітосанітарних лабораторій, щодо виданих висновків
фітосанітарної експертизи (аналізів), шляхом підключення до
інформаційної (автоматизованої) системи**

Загальна частина

1. Цей Порядок визначає процедуру обміну інформацією з фітосанітарними лабораторіями, включеними до Переліку фітосанітарних лабораторій, щодо виданих висновків фітосанітарної експертизи (аналізів) шляхом застосування електронних сервісів зв'язаних з наповненням інформаційної (автоматизованої) системи Держпродспоживслужби (далі – ІАС PHIS).

Вимоги до інформаційної (автоматизованої) системи фітосанітарної лабораторії

2. Інформаційна (автоматизована) система повинна мати наступні функції:
- 1) реєстрація замовлення;
 - 2) реєстрація процесу проведення фітосанітарної експертизи (аналізів);
 - 3) реєстрація виданих висновків фітосанітарної експертизи (аналізів);
 - 4) забезпечення передачі виданих висновків фітосанітарної експертизи (аналізів) у визначеному форматі до зовнішнього модулю «Універсальний клієнт прикладної системи» (далі – УКПС) ІАС PHIS відповідно до затвердженої Інструкції;
 - 5) синхронізація довідників з ІАС PHIS.

Порядок обміну інформацією щодо виданих висновків фітосанітарної експертизи (аналізів)

3. Передача та збереження виданих висновків фітосанітарної експертизи (аналізів) в ІАС PHIS складається з наступних кроків:
- 1) передача виданих висновків фітосанітарної експертизи (аналізів) в ІАС PHIS з використанням УКПС;
 - 2) збереження виданих висновків фітосанітарної експертизи (аналізів) в ІАС PHIS.

4. Отримані з інформаційної (автоматизованої) системи лабораторії видані висновки фітосанітарної експертизи (аналізів) розміщуються разом з Унікальним ідентифікатором (далі – УІД) в ІАС РНІС.

5. Отримання виданих висновків фітосанітарної експертизи (аналізів) здійснюються державним фітосанітарним інспектором у ІАС РНІС шляхом введення в інформаційну (автоматизовану) систему РНІС УІД.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Державної служби
України з питань безпеки
харчових продуктів та захисту
споживачів
від 17 серпня 2022 р. № 226

ПОРЯДОК
обміну інформацією з фітосанітарними лабораторіями, включеними до
Переліку фітосанітарних лабораторій, щодо виданих висновків
фітосанітарної експертизи (аналізів) у паперовому або електронному
вигляді шляхом обміну електронними листами

1. Цей Порядок визначає процедуру обміну інформацією з фітосанітарними лабораторіями, включеними до Переліку фітосанітарних лабораторій, але не приєднаних до ІАС PHIS, щодо виданих висновків фітосанітарної експертизи (аналізів) шляхом обміну електронними листами через офіційні електронні скриньки головних управлінь Держпродспоживслужби в областях або у паперовому вигляді шляхом обміну засобами поштового чи кур'єрського зв'язку.

2. Фітосанітарна лабораторія, включена до Переліку фітосанітарних лабораторій визначається із засобами здійснення обміну інформацією та повідомляє про це головне управління Держпродспоживслужби в області відповідальне за відповідну зону обслуговування.

3. Фітосанітарна лабораторія, включена до Переліку фітосанітарних лабораторій визначає адміністратора щодо здійснення обміну інформацією та повідомляє про це головне управління Держпродспоживслужби у відповідній області із зазначенням його номеру телефону та адреси офіційної електронної скриньки.

4. Фітосанітарна лабораторія, включена до Переліку фітосанітарних лабораторій у разі зміни адміністратора впродовж 24 годин повідомляє про це головне управління Держпродспоживслужби у відповідній області та надає інформацію щодо його номеру телефону та адреси офіційної електронної скриньки.

5. Фітосанітарна лабораторія, включена до Переліку фітосанітарних лабораторій забезпечує використання кваліфікованого електронного підпису та/або печатки під час обміну інформацією та документами.

6. У разі отримання документів у паперовому вигляді (надіслані засобами поштового чи кур'єрського зв'язку) головне управління Держпродспоживслужби у відповідній області здійснює їх прийом, оцифрування та реєстрацію, передбачену Порядком, відповідно до вимог Інструкції з діловодства та документування управлінської інформації в електронній та паперовій формах, затвердженої наказом головного управління Держпродспоживслужби у відповідній області з урахуванням вимог постанови Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 № 55 “Деякі питання документування управлінської діяльності”.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Державної служби
України з питань безпеки
харчових продуктів та захисту
споживачів
від 17 серпня 2022 р. № 286

Інструкція
щодо формату передачі інформації до зовнішнього модулю
«Універсальний клієнт прикладної системи»

IAC PHIS

Керівництво адміністратора

Зміст

ТЕРМІНИ, СКОРОЧЕННЯ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ.	3
ВСТУП.....	3
1. ГЛОБАЛЬНІ НАЛАШТУВАННЯ.....	4
2. ПОЧАТОК РОБОТИ УКПС	5
2.1 Налаштування УКПС.....	5
2.2 Запуск УКПС в роботу.....	11
3. ВЗАЄМОДІЯ УКПС З ПРИКЛАДНОЮ СИСТЕМОЮ ТА ПРОЦЕСІНГОМ.....	12
3.1 Черги для відправки повідомлень	13
3.2 Черги для отримання повідомлень.....	15

Терміни, скорочення та визначення понять.

При роботі з Універсальним Клієнтом Прикладних Систем (УКПС) використовуються спеціальні терміни та скорочення, визначення яких наведено нижче.

Електронний цифровий підпис (ЕЦП) – вид електронного підпису, який накладається за допомогою особистого ключа та перевіряється за допомогою відкритого ключа. Електронний підпис є обов'язковим реквізитом, який використовується суб'єктами електронного документообігу для ідентифікації підписувача.

Процесінг – спеціалізований програмний модуль для забезпечення обміну інформацією між різними системами.

Вступ

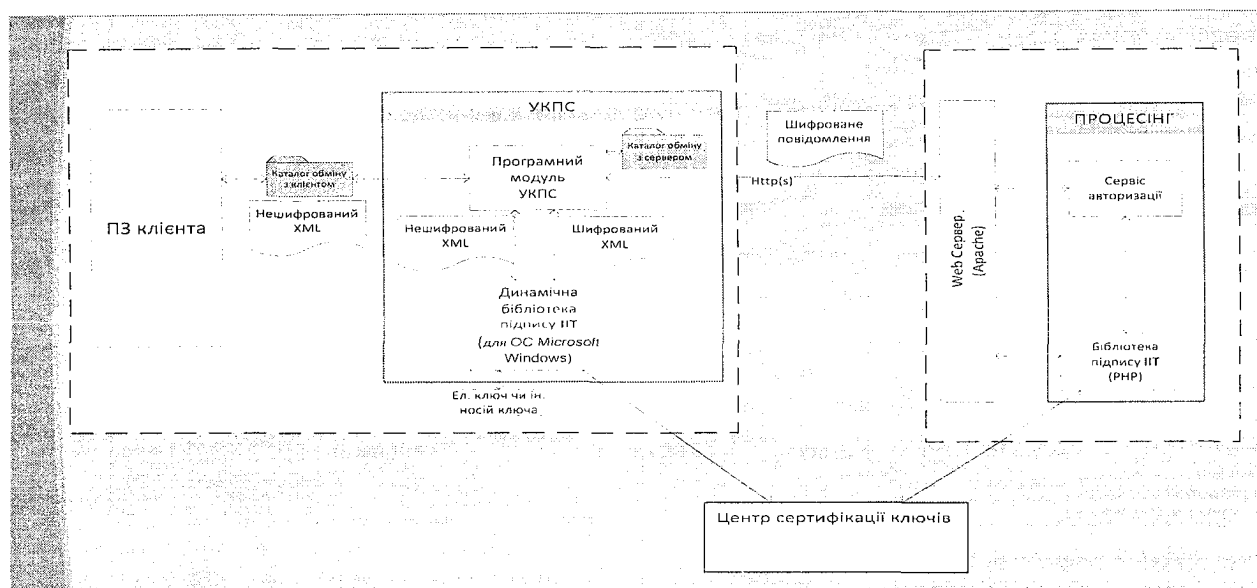
Універсальний клієнт прикладних систем – спеціалізоване програмне забезпечення для підтримки інформаційного обміну між Процесінгом і будь-якою системою, наприклад, Лабораторною Інформаційною Системою LIMS.

Призначення універсального клієнту прикладних систем – забезпечення для певної прикладної системи процесу обміну повідомленнями з Процесінгом з виконанням вимог щодо шифрування та підписання повідомлень.

Універсальний клієнт прикладних систем – це окрема система, що встановлюється додатково для кожного екземпляру прикладної системи, та виконує безпосередню взаємодію з Процесінгом. УКПС працює автономно після одноразового налаштування.

Даний документ розрахований на адміністратора прикладної системи.

Загальна схема взаємодії УКПС з прикладною системою та Процесінгом наведена на Мал. 1.

Мал. 1. Загальна схема взаємодії УКПС з прикладною системою та Процесінгом.

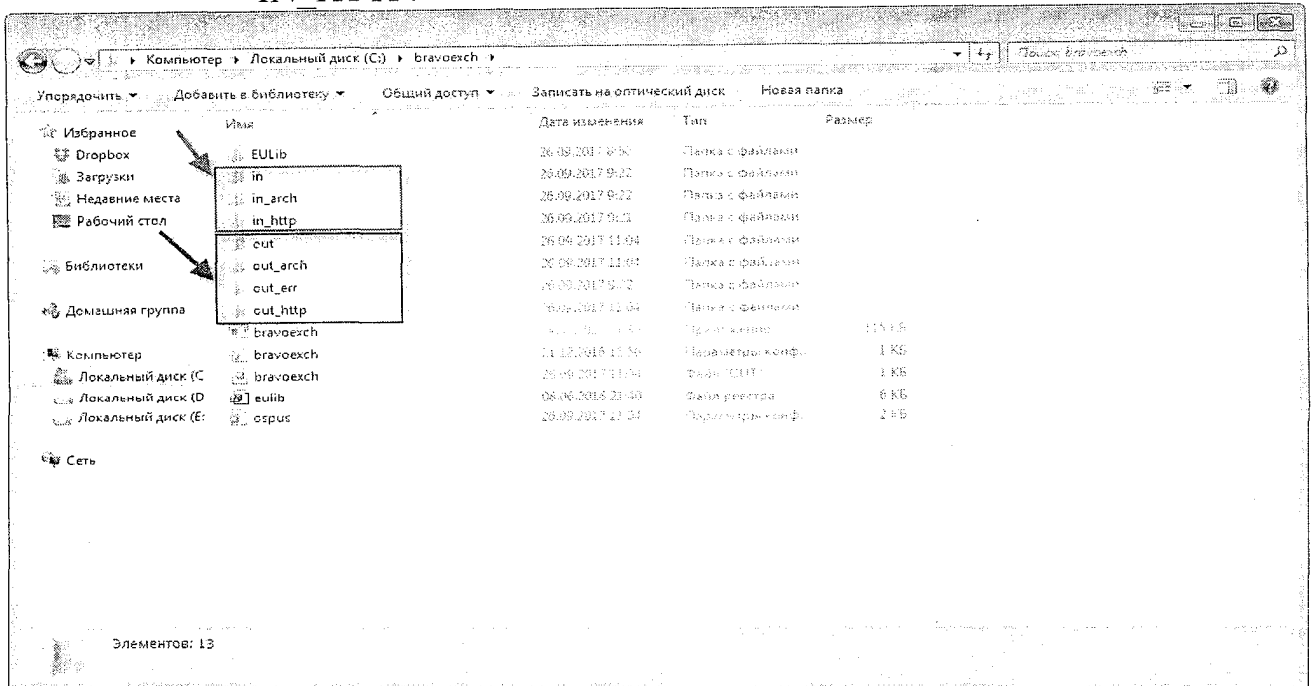
Універсальний клієнт прикладних систем містить:

- 1) Налаштування для прикладної системи (ПЗ клієнта) – ідентифікація системи для Процесінгу та визначення способів взаємодії з ним.
- 2) Розклад взаємодії з Процесінгом.
- 3) Черга підготовлених повідомлень прикладної системи – прикладна система записує свої повідомлення, а УКПС передає повідомлення Процесінгу.
- 4) Черга отриманих повідомлень прикладної системи – УКПС записує повідомлення, що надійшли від Процесінгу, а Прикладна система забирає їх з черги.
- 5) Черга підготовлених повідомлень для серверу – УКПС записує підготовлені повідомлення для відправки та, згідно налаштованому розкладу, передає повідомлення Процесінгу.
- 6) Черга отриманих повідомлень з серверу – УКПС записує повідомлення, що надійшли від Процесінгу.

1. Глобальні налаштування

Для забезпечення взаємодії УКПС між різними системами, в каталозі **BRAVOEXCH** створені наступні каталоги обміну (Мал. 2):

- для вихідних повідомлень:
 - OUT;
 - OUT_ARCH;
 - OUT_ERR;
 - OUT_HTTP.
- для вхідних повідомлень:
 - IN;
 - IN_ARCH;
 - IN_HTTP.

Мал. 2. Каталог для забезпечення взаємодії УКПС між різними системами.

Доступ до папок обміну забезпечується на рівні адміністрування Windows.

Налаштування УКПС виконується одноразово, після чого УКПС працює автономно у фоновому режимі.

Універсальний клієнт надає можливість налаштувати для прикладної системи, з якою він взаємодіє, наступну інформацію:

- ідентифікатор Клієнта в Процесінгу. Надалі УКПС має використовувати його при обміні повідомленнями;
- шляхи до каталогів обміну повідомленнями;
- адреса серверу;
- логін;
- пароль;
- версія контракту.

Універсальний клієнт надає можливість включити для повідомлень, що пересилаються Процесінгу:

- архівування;
- шифрування;
- підписання ЕЦП.

Універсальний клієнт надає можливість включити для повідомлень, що отримуються від Процесінгу:

- розархівування;
- розшифрування;
- перевірку ЕЦП.

2. Початок роботи УКПС

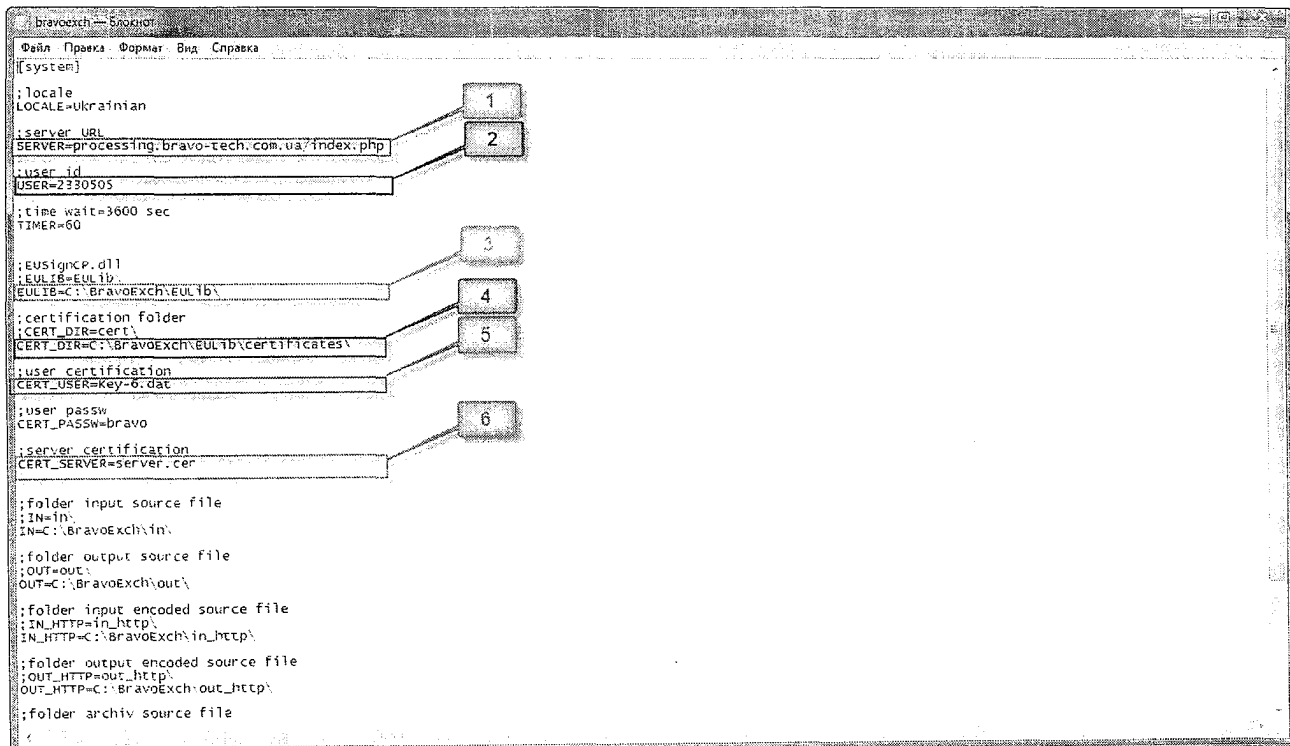
Для запуску роботи УКПС необхідно, щоб були виконані умови, опис яких наведено в розділі 2.1.

2.1 Налаштування УКПС

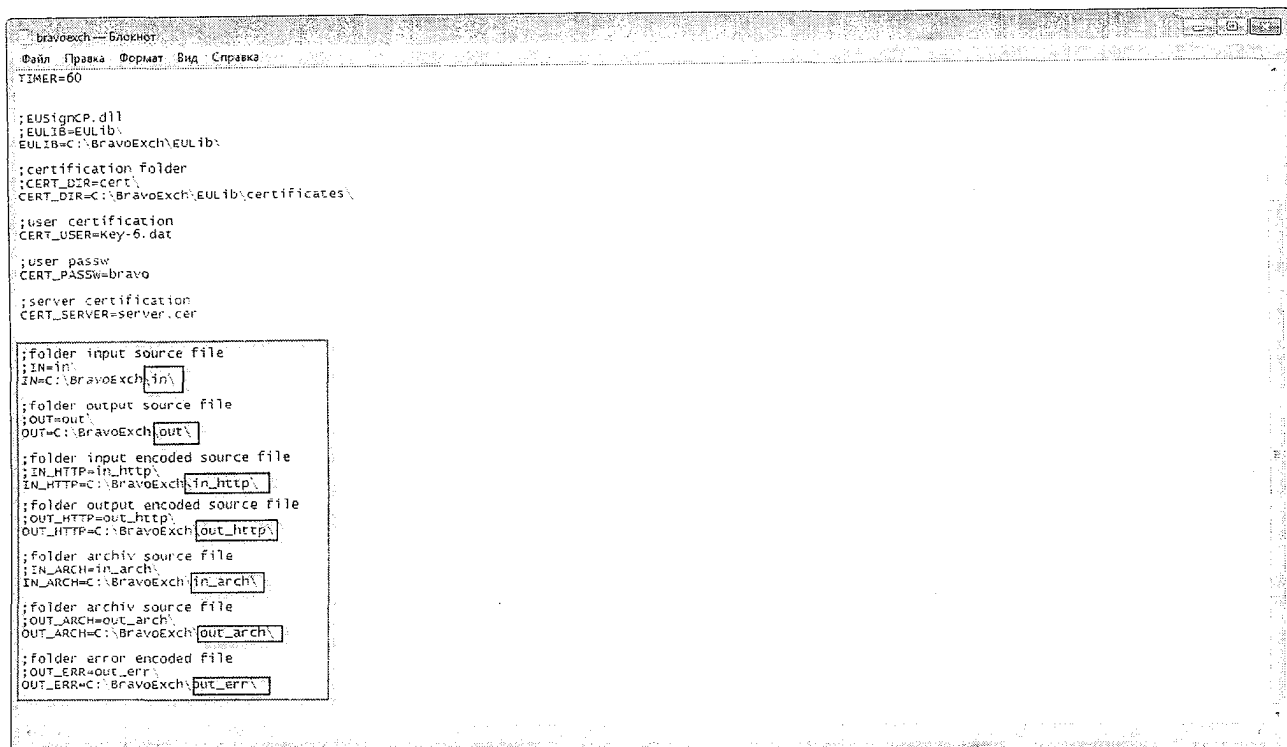
Кожен клієнт УКПС, повинен пройти налаштування:

- 1) Зареєструватися в Процесінгу з занесенням по клієнту певної інформації (у тому числі ЕЦП).
- 2) Отримати файл конфігурації (каталог **BRAVOEXCH**, дивись Мал. 3, Мал. 4), в якому виконано налаштування клієнта УКПС:
 - шлях, по якому має проходити звернення до серверу (№ 1 на Мал. 3);
 - інформація про адміністратора, що реєструється для роботи з УКПС (№ 2 на Мал. 3);
 - шлях, по якому має проходити звернення до бібліотек для сертифікації (№ 3 на Мал. 3) – при необхідності, редагується ім'я диску;
 - шлях, по якому має проходити звернення до бібліотеки з ЕЦП (№ 4 на Мал. 3) – при необхідності, редагується ім'я диску;

- інформація про ключі сертифікації, які використовуються для підпису та шифрування вихідних повідомлень (№ 5 на Мал. 3);
- інформація про ключі сертифікації, які використовуються для дешифрування вхідних повідомлень (№ 6 на Мал. 3);
- перелік каталогів для обміну з описом призначення кожного каталогу (Мал. 4).

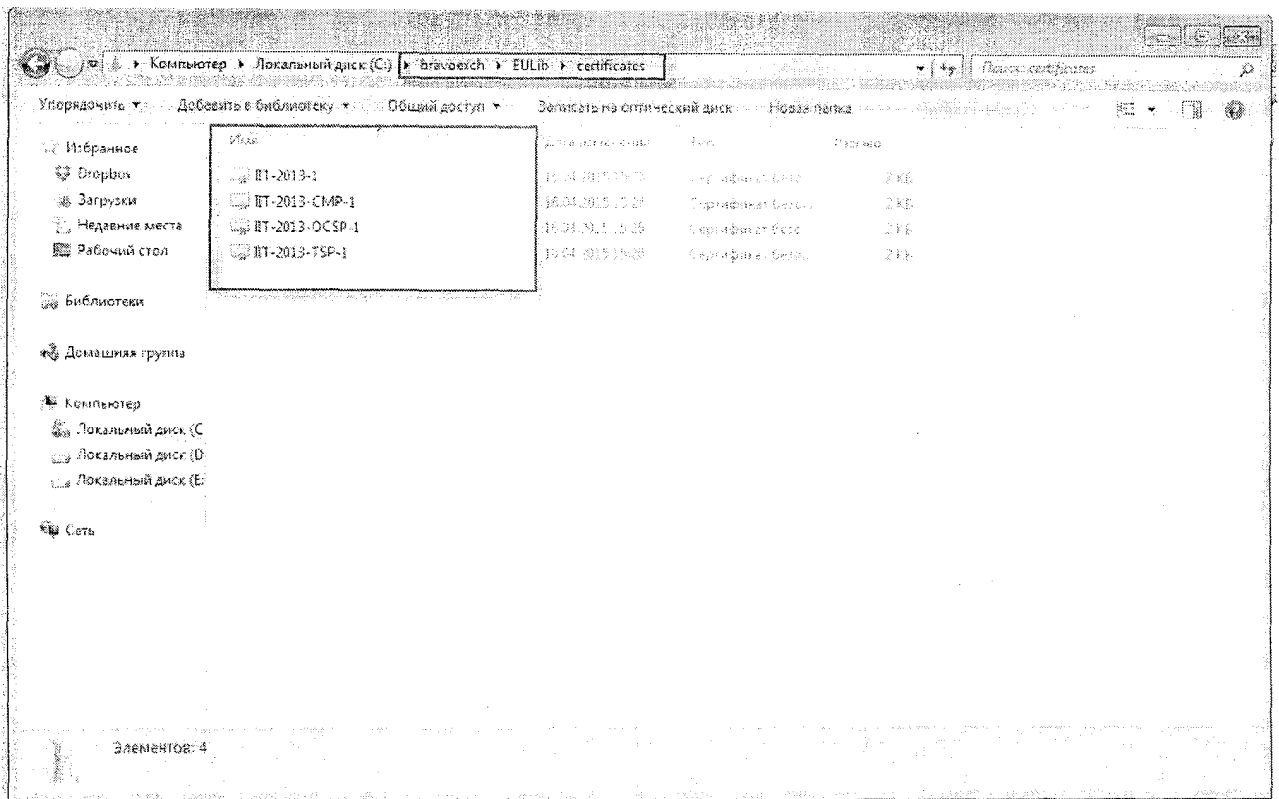

Мал. 3. Файл конфігурації з параметрами конфігурації для клієнта УКПС.

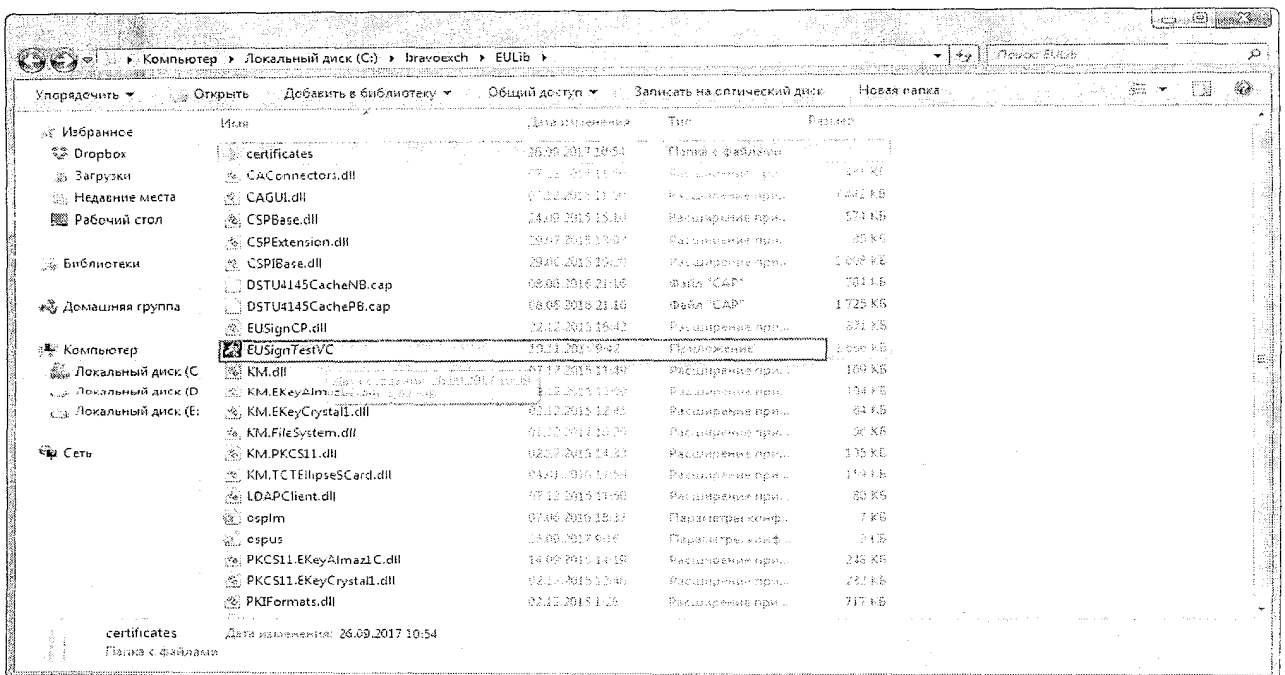
Мал. 4. Файл конфігурації з параметрами конфігурації для клієнта УКПС (продовження).

3) Скопіювати та підключити ЕЦП своїх користувачів (каталог BRAVOEXCH->EULib->certificates, дивись Мал. 5).

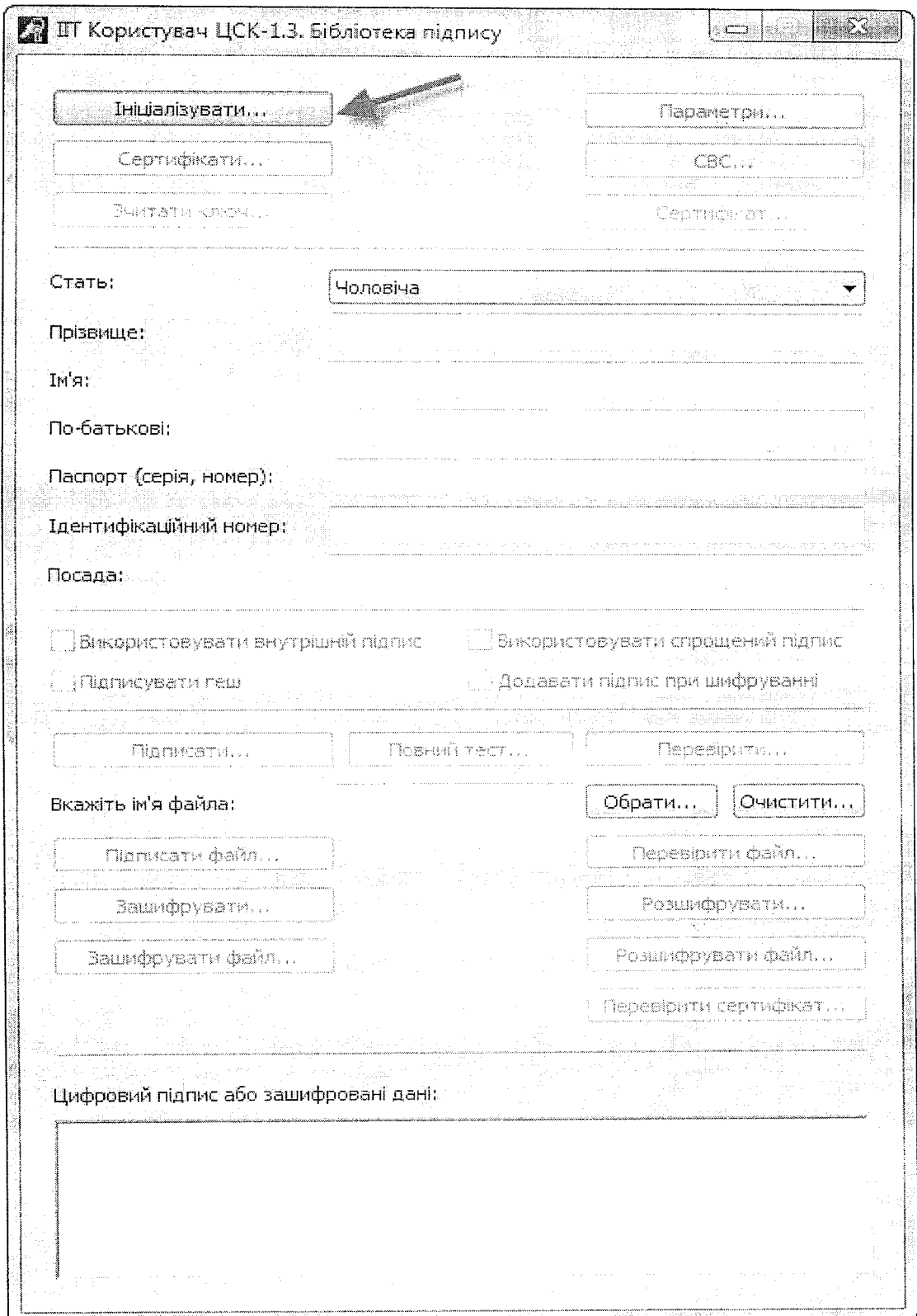

Мал. 5. Каталог розміщення ЕЦП користувачів.

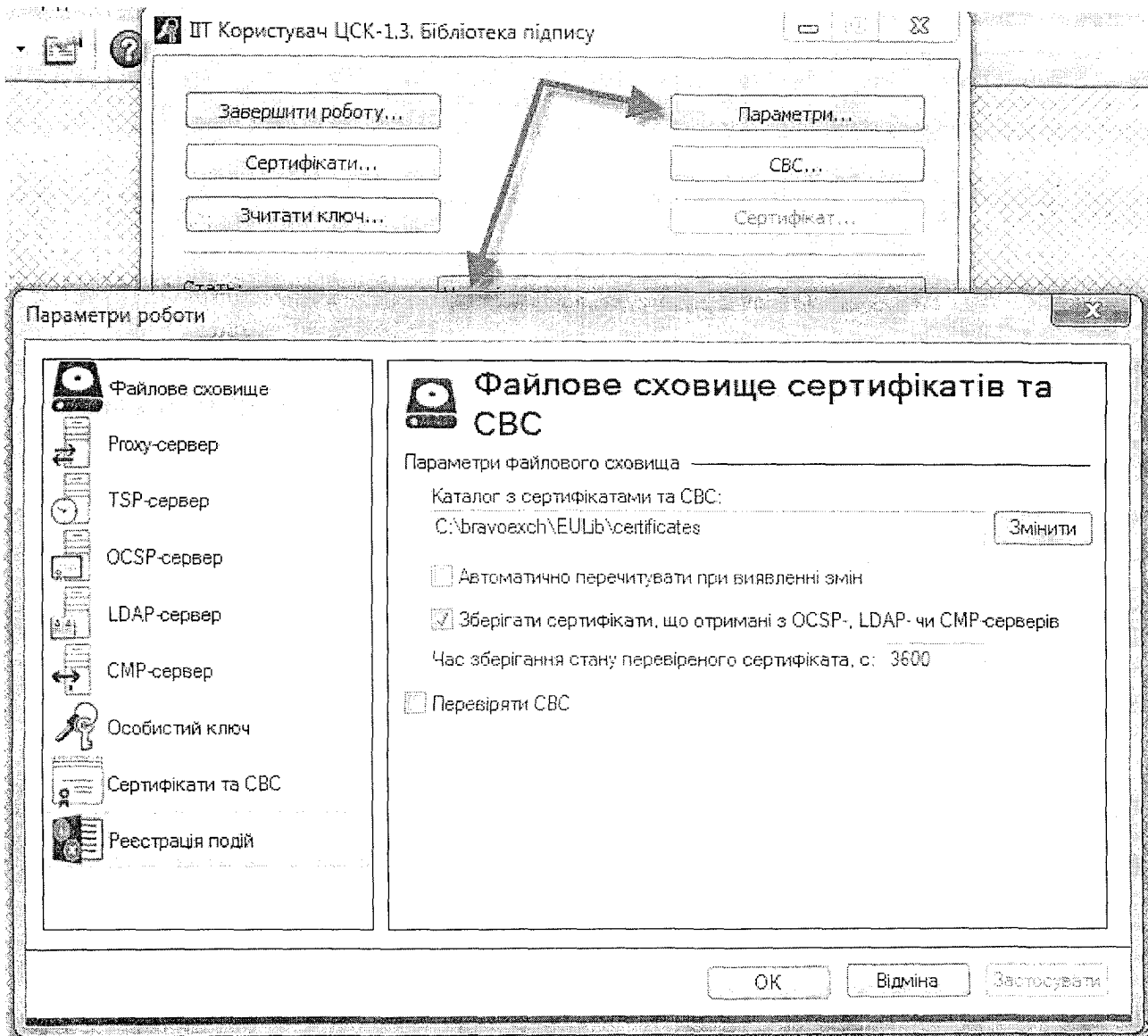
4) Запустити тестовий додаток EUSignTestVC (Мал. 6), що входить в комплектцію бібліотеки ЕЦП, з метою тестування та виконання операцій для роботи з ЕЦП (Мал. 7, Мал. 8). Цей крок виконується адміністратором одноразово при налаштуванні УКПС.

Мал. 6. Тестовий додаток EUSignTestVC для перевірки ЕЦП.

Мал. 7. Робота з тестовим додатком EUSignTestVC.

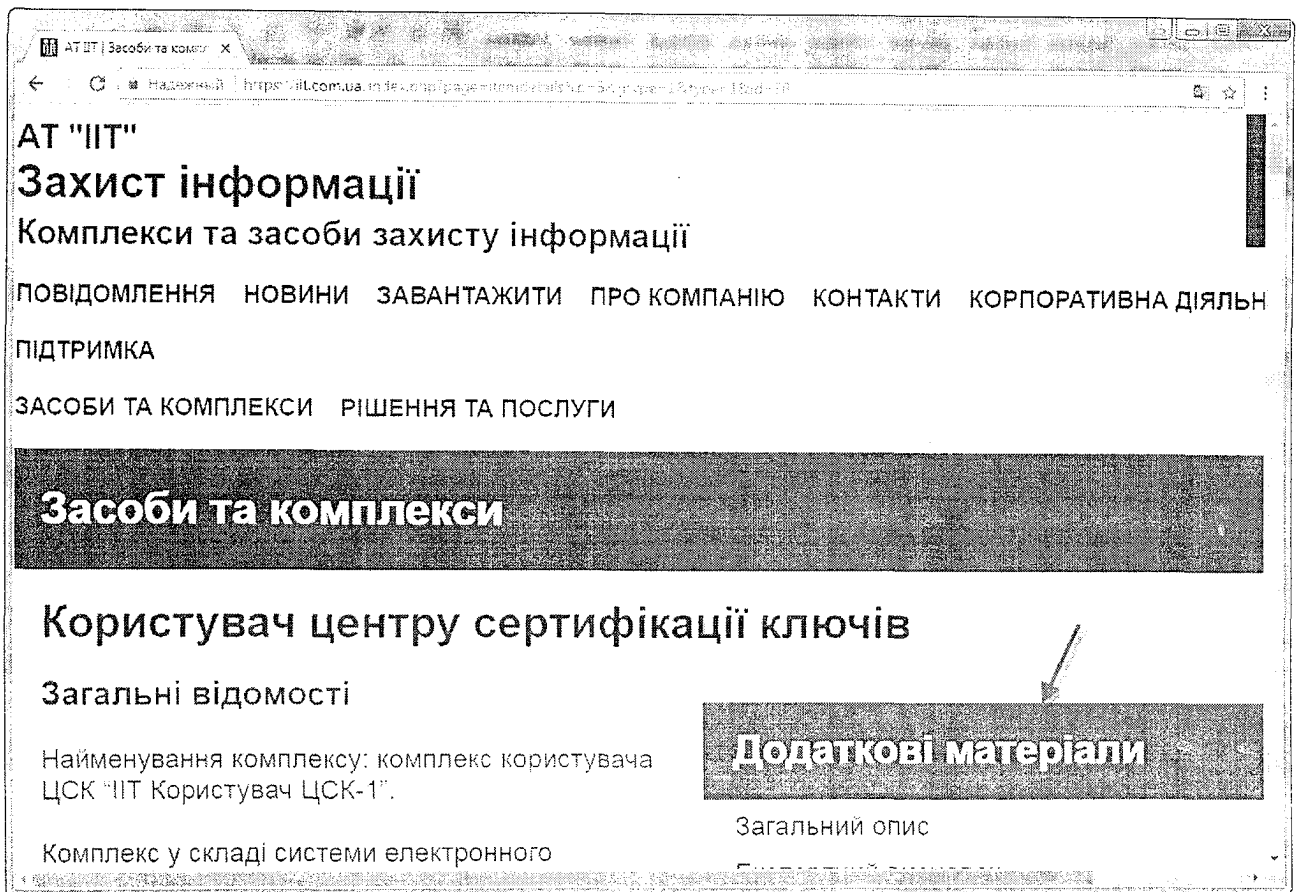

Мал. 8. Налаштування параметрів для роботи з ЕЦП.

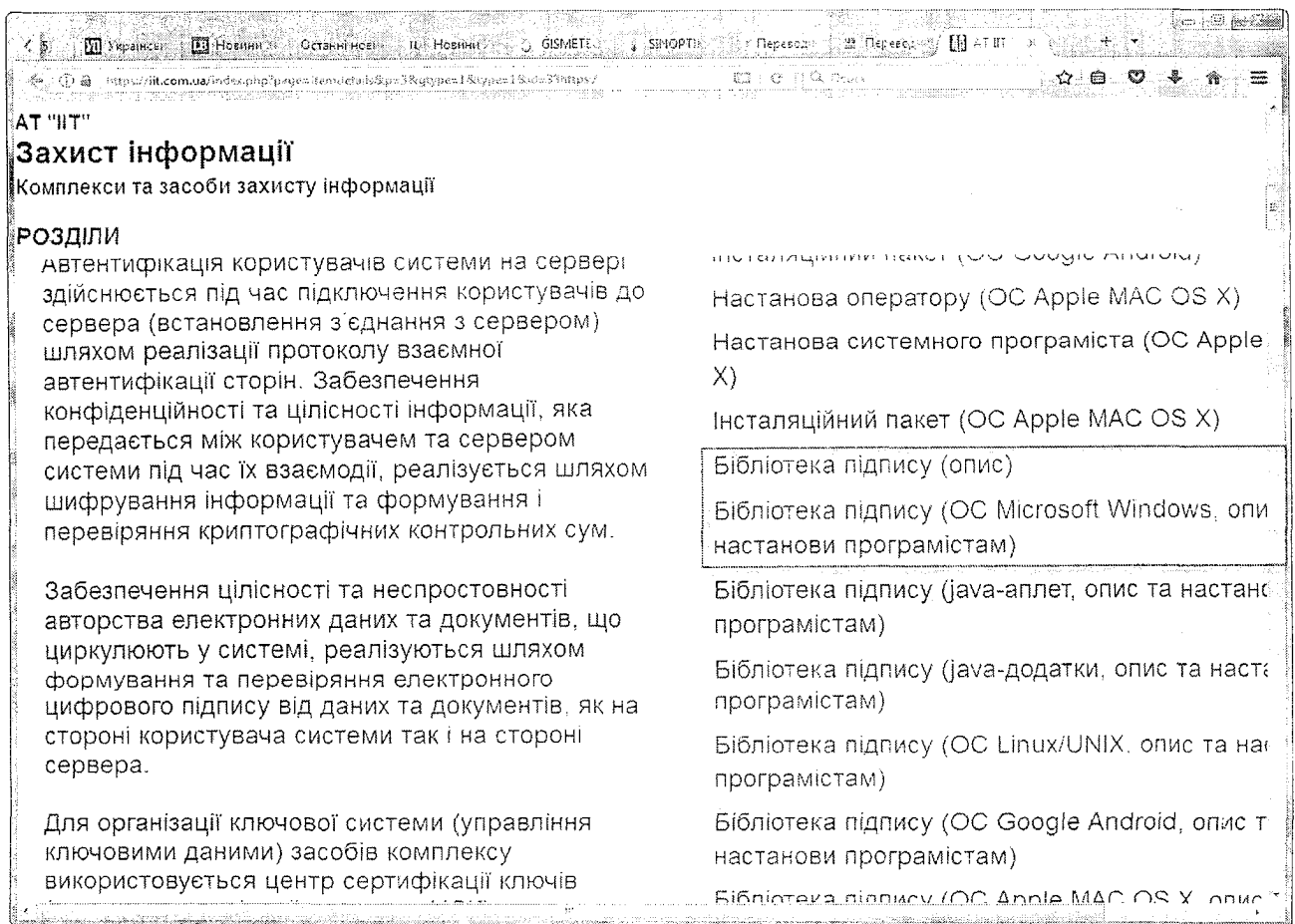
Для детального ознайомлення з програмною системою по роботі з ЕЦП (Мал. 9, Мал. 10) необхідно перейти за посиланням

<https://iit.com.ua/index.php?page=itemdetails&p=3>ype=1&type=1&id=38>.

Далі можна викачати для ознайомлення документи по роботі з ЕЦП (наприклад, документ EUSignDescription «Бібліотека підпису користувача ЦСК»).

Мал. 9. Програмна система «Захист інформації». Розділ «Додаткові матеріали».

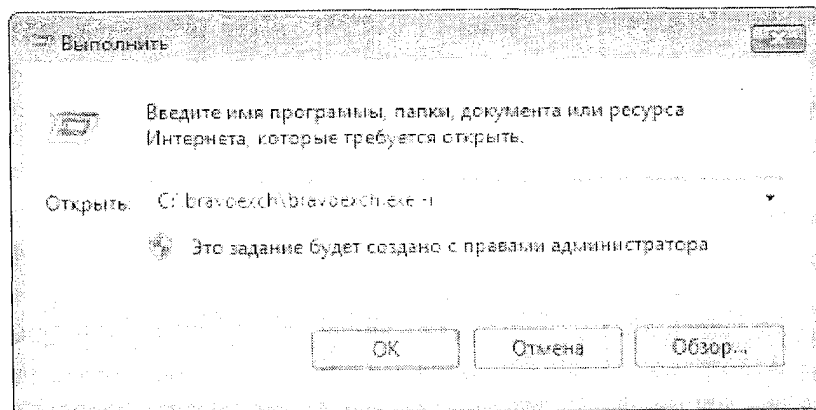
Мал. 10. Програмна система «Захист інформації». Розділ «Додаткові матеріали» (продовження).

2.2 Запуск УКПС в роботу

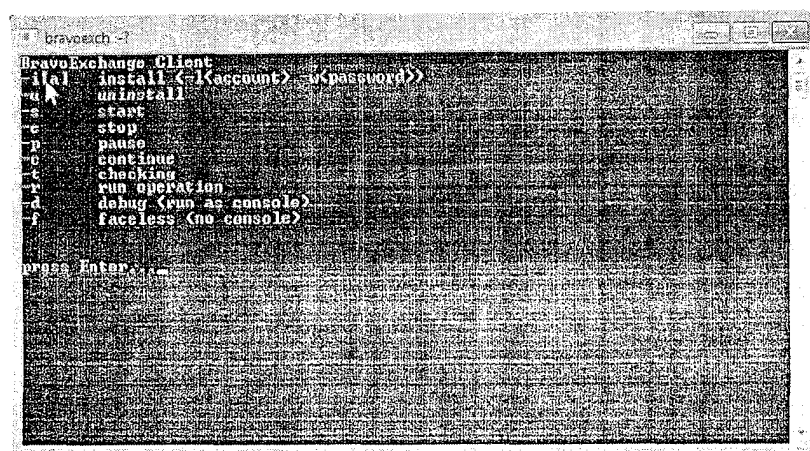
Після виконання налаштування, можна вручну запустити систему УКПС (Мал. 11) у відповідному режимі. Перелік режимів, наведений на Мал. 12, включає наступні режими:

- 1) **Bravoexch.exe -i** – інсталяція УКПС в якості Служби Служба працює у фоновому режимі через проміжки часу, що вказані у параметрі **TIMER** файлу конфігурації.
- 2) **Bravoexch.exe -u** – деінсталяція УКПС.
- 3) **Bravoexch.exe -s** – запуск УКПС в режимі Служби.
- 4) **Bravoexch.exe -e** – припинення роботи УКПС.
- 5) **Bravoexch.exe -p** – тимчасове припинення роботи УКПС (пауза).
- 6) **Bravoexch.exe -c** – продовження роботи УКПС (після паузи) у попередньому режимі.
- 7) **Bravoexch.exe -t** – робота УКПС в режимі перевірки.
- 8) **Bravoexch.exe -r** – одноразовий запуск УКПС в роботу.
- 9) **Bravoexch.exe -d** – робота УКПС в режимі відладки.
- 10) **Bravoexch.exe -f** – робота УКПС в режимі «без консолі».

Також УКПС може бути запущеним в роботу стандартним чином – через планувальник Windows, де можна вказати режим роботи клієнта в залежності від дня місяця (робочий день/ вихідний день).

Мал. 11. Ручний запуск УКПС в роботу.

Мал. 12. Перелік режимів роботи УКПС.

3.1 Черги для відправки повідомлень

Прикладна система, яка сформувала повідомлення для Процесінгу, повинна розмістити повідомлення в *Черзі підготовлених повідомлень прикладної системи* у вигляді незашифрованого файлу XML (Мал. 15). Черга підготовлених повідомлень прикладної системи реалізована за допомогою каталогу **OUT**. Є можливість перегляду сформованого не зашифрованого повідомлення (Мал.16).

Після виконання універсальним клієнтом шифрування повідомлення, встановлення Електронного цифрового підпису та інших операцій, повідомлення переміщується для подальшої передачі Процесінгу в *Чергу підготовлених повідомлень для серверу*. Черга підготовлених повідомлень для серверу реалізована за допомогою каталогу **OUT_HTTP**.

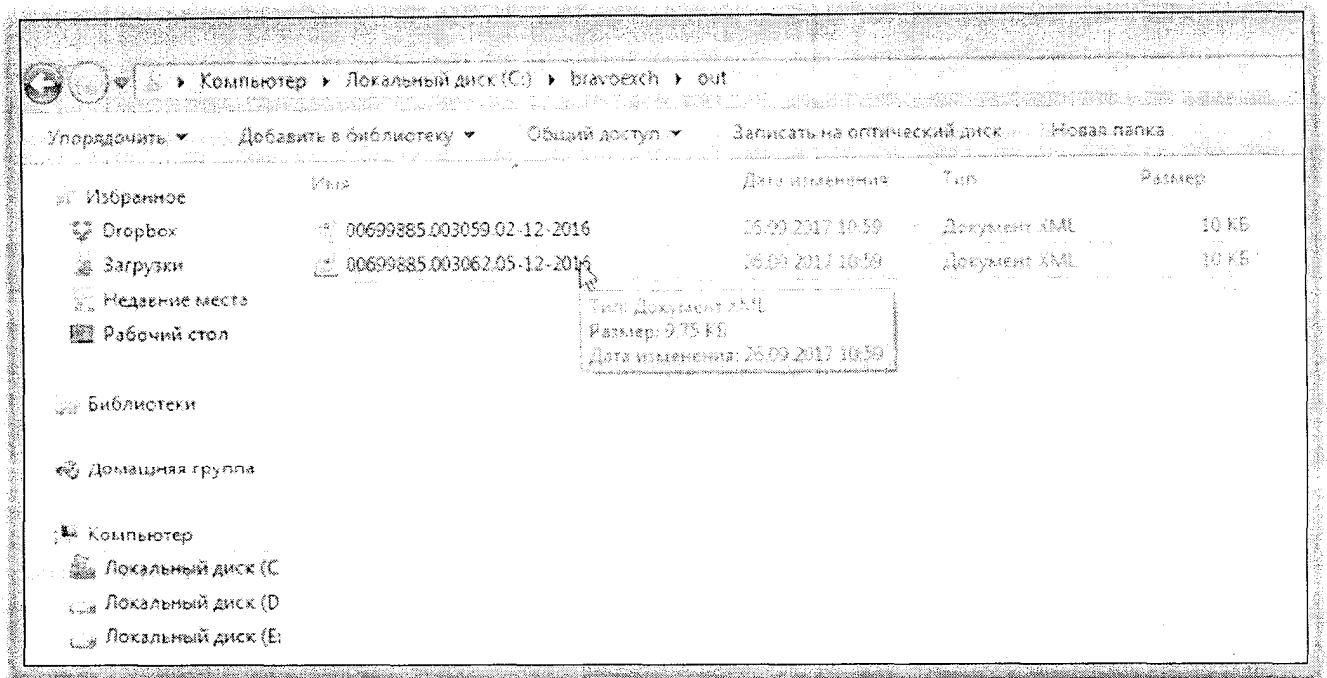
Якщо в процесі підготовки повідомлення з ним відбулися якісь помилки, то УКПС переміщує повідомлення в каталог **OUT_ERR**.

Якщо процес підготовки та передачі повідомлення пройшов успішно, то УКПС переміщує повідомлення в архівний каталог **OUT_ARCH**, який містить повний перелік успішно відправлених повідомлень (Мал. 17).

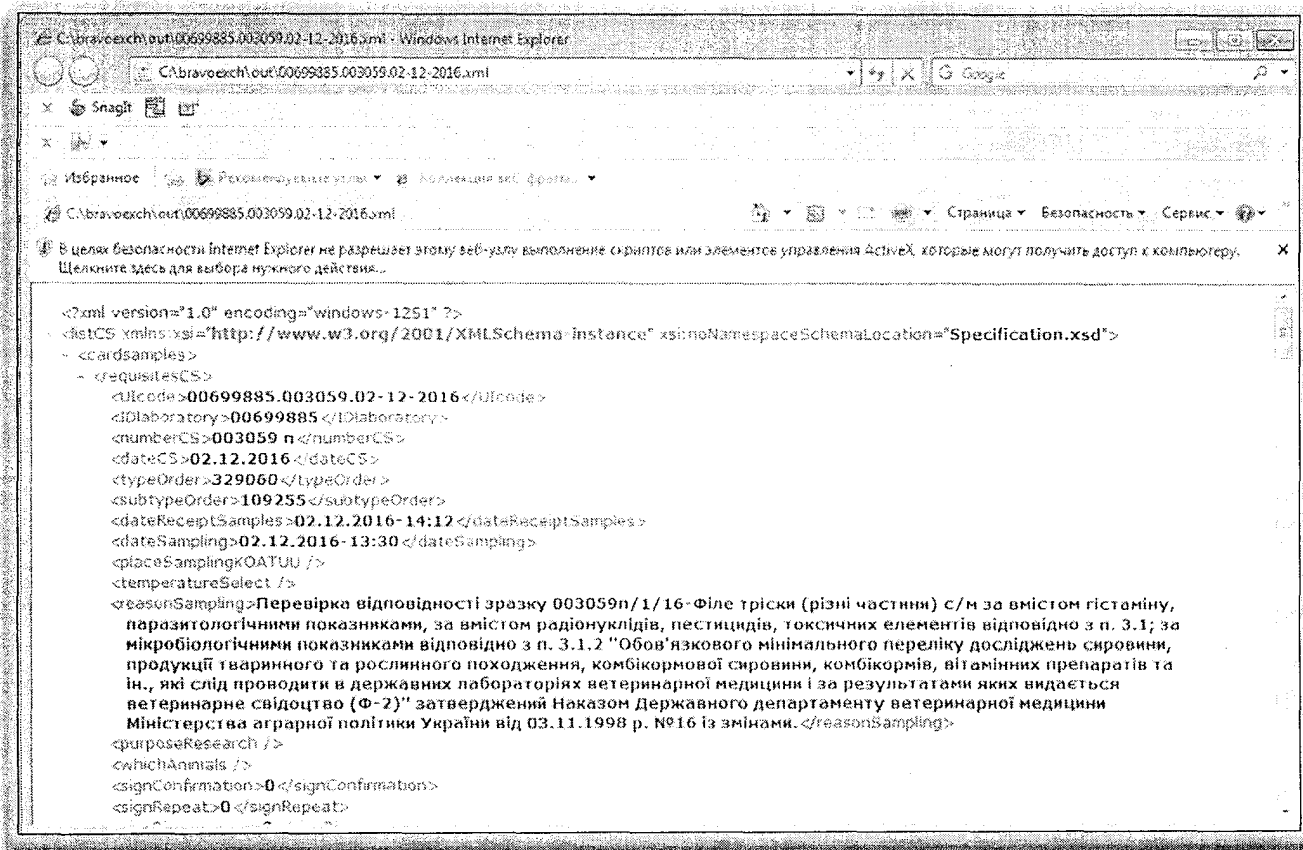
Каталоги **OUT** та **OUT_HTTP** очищуються від повідомлень автоматично в процесі підготовки повідомлення універсальним клієнтом.

Каталог **OUT_ARCH** повинен періодично архівуватися та очищатися вручну адміністратором прикладної системи.

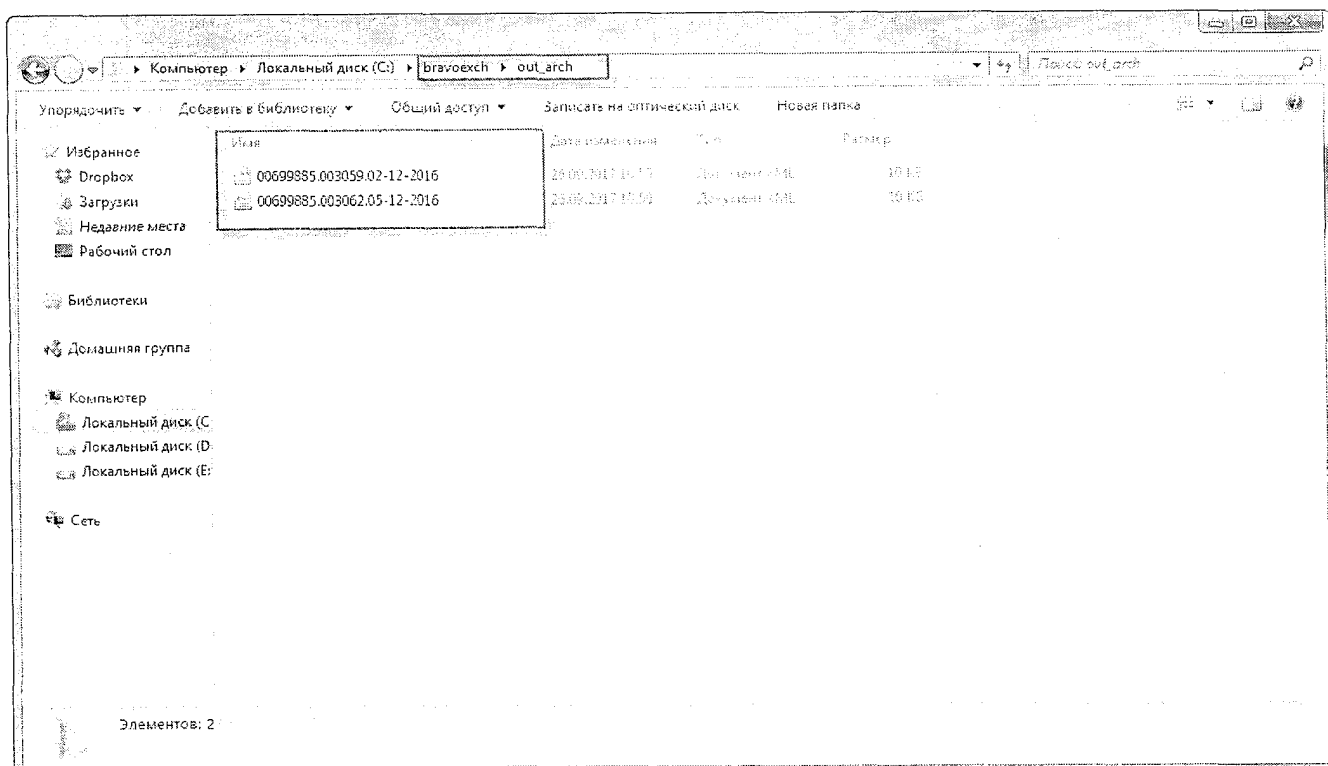
Каталог **OUT_ERR** використовується для аналізу проблем, які виникли в процесі обміну між УКПС та прикладною системою. Каталог **OUT_ERR** повинен періодично очищатися вручну адміністратором прикладної системи.

Мал. 15. Підготовлені повідомлення прикладної системи у вигляді не зашифрованого XML-файлу.

Мал.16. Перегляд XML-файлу з повідомленням прикладної системи.

Мал. 17. Каталог OUT_ARCH з переліком успішно відправлених повідомлень.

3.2 Черги для отримання повідомлень

Процесінг, який сформував повідомлення для прикладної системи, повинен розмістити повідомлення в *Черзі отриманих повідомлень з серверу*. Черга отриманих повідомлень з серверу реалізована за допомогою каталогу **IN_HTTP**.

Після виконання універсальним клієнтом дешифрування повідомлення та інших робіт, повідомлення переміщується для подальшого отримання прикладною системою в *Чергу отриманих повідомлень прикладної системи*. Черга отриманих повідомлень прикладної системи реалізована за допомогою каталогу **IN**.

Якщо процес обробки отриманого повідомлення пройшов успішно, то універсальний клієнт копіює повідомлення у вигляді незашифрованого файлу XML в каталог **IN_ARCH**, який містить повний перелік отриманих повідомлень.

Каталог **IN_HTTP** очищується від повідомлень автоматично в процесі обробки отриманого повідомлення універсальним клієнтом.

Каталог **IN** повинен очищуватись від повідомлень автоматично в процесі отримання повідомлення прикладною системою.

Каталог **IN_ARCH** повинен періодично архівуватися та очищатися вручну адміністратором прикладної системи.